

KVALITETA ŽIVOTA

50

Razgovarat ćemo:

- ⦿ o kvaliteti života, radu i odmoru
- ⦿ o novcu
- ⦿ o hrvatskim običajima pijenja kave i druženja uz kavu
- ⦿ o problemima u životu i na poslu
- ⦿ o polutoku Istri

Ponovit ćemo:

- ⦿ funkcije lokativa
- ⦿ lokativ imenica
- ⦿ lokativ ličnih zamjenica
- ⦿ kako napisati razglednicu

*que du
gradanje*

Učit ćemo:

- ⦿ lokativ posvojnih i pokaznih zamjenica i pridjeva
- ⦿ lokativ povratno-posvojne zamjenice
- ⦿ kolokacije i frazeme s riječima *crn* i *bijel*
- ⦿ izražavanje mišljenja

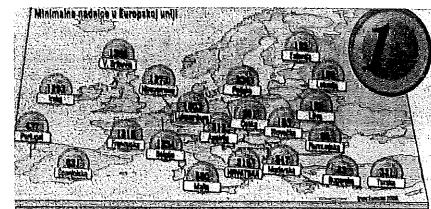
KVALITETA ŽIVOTA U HRVATSKOJ

Prema kvaliteti života na popisu magazina *International Living* Hrvatska je na 16. mjestu. Na prvom mjestu je Francuska.

Na listu mogu doći sve zemlje svijeta, a ove godine broj zemalja je 193. Postoji devet kriterija prema kojima se određuje indeks kvalitete života u nekoj zemlji: troškovi života, kultura i slobodno vrijeme, ekonomija, okoliš, sloboda, zdravlje, infrastruktura, sigurnost i rizik te klima. Hrvatska je službeno na šesnaestom mjestu, zajedno s Finskom, Maltom, Lichtensteinom, Portugalom i Monakom. U odnosu na zemlje bivše Jugoslavije Hrvatska zauzima najbolje mjesto. Slovenija se nalazi na 32., BiH na 91. mjestu, a odmah iza Bosne na popisu je Srbija. U kategoriji slobode Hrvatska i Slovenija imaju maksimalan broj bodova, 100.

Prvih pet zemalja na listi su, nakon Francuske, Australija, Nizozemska, Novi Zeland i Sjedinjene Američke Države. U odnosu na vođeću zemlju, Francusku, Hrvatska je lošija u zdravstvu, ekonomiji i brizi za okoliš.

(izvor: Zg News)

Hrvati rade dulje nego građani EU

NOVO ISTRAŽIVANJE MINIMALE U LUKSEMBURGU 18 JE PUTE VEĆI nego u Bugarskoj

SVAKA TREĆA ZEMLJA U EU RADI NEPUNO RADIČO VRIJEME

Europski radnici u mikrovlju sa 60,0 godinom, a najmladi novi umirovljenici u Sloveniji

STUDIJ DE PIAZO LARGA GUITAR
Muškarci u Evropi rade dulje od žena, a u republikama srednje Evrope i jugoistočne Evrope, uključujući i Hrvatsku, zadržavaju ih ranjeno rednino. Novi podatak o godišnjem vremenu rada u Evropi kaže da je prosečno vremensko rada u Hrvatskoj 170 sati, a u Srbiji 169 sati, što je preko 10 sati više od prosjeka u Evropi. Prema istraživanju, u Evropi, žene rade 170 sati, a muškarci 180 sati. Među novim mlađim radnicima od 24 godine čak je 68 posto crni učenici koji rade 180 sati ili više. Taj je broj lako porastao na 18,8 posto. Način na koji se rade u Evropi je takođe različit. Na primjer, u Hrvatskoj 7,7% rade učenici čiji je radni dan 18 sati, a u Španiji 27,6%. Radni dan u Hrvatskoj je 14,4%, a u Španiji 10,9% (BAP)

NEGRIN: Radnici u ITU Eski je vremenom od 17,8 do 18 godina

Eduardo Negrin, direktor za razvoj i razvoj zemalja u Evropskom zemaljima koristi na vremenu. U Španiji je potrošak vremena na rad učenici 17,8 godina, a u Hrvatskoj 18 godina. Među novim mlađim radnicima od 24 godine čak je 68 posto crni učenici koji rade 180 sati ili više. Taj je broj lako porastao na 18,8 posto.

Radni dan u Hrvatskoj je 14,4%, a u Španiji 10,9% (BAP)

Zaokružite T ako je tvrdnja točna ili N ako je netočna.

Prema kvaliteti života Hrvatska je na 16. mjestu.

Na listi ima ukupno 150 zemalja.

Na prvom mjestu je Njemačka.

Hrvatska i Slovenija imaju sve bodove u kategoriji slobode.

Hrvatska ima lošiju ekonomiju nego Francuska.

T – N

T – N

T – N

T – N

T – N

Razgovor

- Komentirajte članak o kvaliteti života u Hrvatskoj. Slažete li se s člankom?
- Kakva je kvaliteta života u vašoj zemlji?
- Što je u vašoj zemlji dobro, a što loše za kvalitetu života?
- Kakva je kvaliteta života u vašoj zemlji u odnosu na Hrvatsku?

Što je kvalitetan život?

Sigurno je da svi ljudi žele imati kvalitetan život. Ali što zapravo znači imati kvalitetan život? O čemu ovisi kvaliteta života? Pitali smo svoje studente što misle o tom problemu.

Brenda: Za mene je kvalitetan miran život s obitelji, u miru, ljubavi, slozi i vjeri.

Carolina: Ja mislim da samo dinamičan i aktivan život može biti kvalitetan.

Lisa: Život je kvalitetan kad čovjek uz posao ima dosta vremena za obitelj i sebe.

Daniel: Kvalitetan život je moguć kad čovjek ima dobre uvjete: dobar posao, dosta novca te dosta vremena za odmor i hobije.

Michael: Za obitelj s djecom i kvalitetan život važna je sigurnost, zdravstveno osiguranje, dobre škole, čistoća i red.

RAZGOVOR

- O čemu ovisi kvaliteta života? Odaberite pet najvažnijih stvari i objasnite svoj izbor:

	putovanja	klima	posao	rizik
red	sloboda			ljubav
infrastruktura	zdravstvo	sigurnost	čistoća	
novac	okoliš	rekreacija	školovanje	odmor
obitelj	slobodno vrijeme		kultura	demokracija

PRIČAONICA

IMATI I LI BITI – JE LI NOVAC VAŽAN ZA KVALITETU ŽIVOTA?

NOVAC – VAŽAN ZA KVALITETU ŽIVOTA

ZA

- Novac omogućuje lakši život.
- Ako imamo mnogo novca, možemo puno putovati.
- Ljudi koji imaju mnogo novca žive u lijepim kućama.
- Ako imamo novca, možemo kupovati kvalitetniju hranu.
- Novac omogućuje bolje zdravstvene usluge.

PROTIV

- Za pravu kvalitetu života važne su druge stvari, a ne novac. (Koje?)
- Novac kvari ljudi.
- Bogati ljudi često su nesretni i depresivni.
- Tko ima mnogo novca, boji se krađe, otmice i slično.
- Tko ima veliku imovinu (kuće, vikendice, aute...), mnogo se brine.

Amerikanci Sandra i Tom provode vikend u Opatiji i Istri. Čuli su da je Istra vrlo zanimljiva pa su odlučili malo putovati po njoj. Prvo su se zaustavili u Opatiji. Sjede na terasi jednog restorana.

Sandra: Ovdje je prekrasno! Po ovako lijepom vremenu zbilja je šteta ostati u Zagrebu. Gledaj, skoro svi su u laganoj odjeći.

Tom: Poslije ćemo se prošetati po ovim ulicama.

Sandra: Naravno. I uz more. Što je ono na lijevoj strani?

Tom: Gdje?

Sandra: Tamo u daljini. Neki kip.

Tom: Baš zanimljivo. Vidio sam sličan kip u još nekim gradovima.

Sandra: Pitat ćemo konobara.

(Pita konobara.) Oprostite, kakav je ono kip?

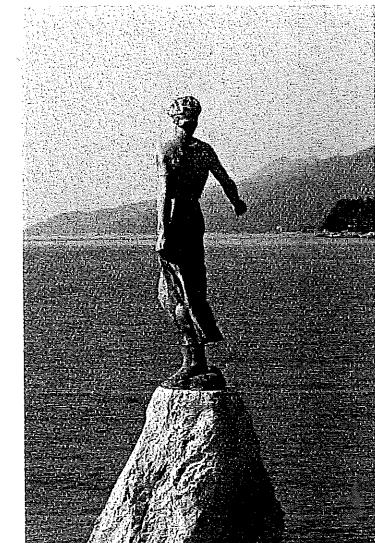
Konobar: To je djevojka s galebom. Nisam siguran, mislim da je tu prije bio kip Madone. Ljudi pričaju da se u blizini utopio neki grof u 19. stoljeću. I njegova žena... Njihov se sin spasio.

Sandra: Tužna priča.

Tom: Ma nećemo o tužnim temama.

Sandra: Imaš pravo. Nakon kave idemo u šetnju. Prvo uz more.

Konobar: Opatija je najstariji turistički grad u Hrvatskoj. Ima mnogo vila, hotela, restorana, izložaba... Sigurno ćete uživati!

Zaokružite T ako je tvrdnja točna ili N ako je netočna.

Sandra sad želi biti u Zagrebu.

T - N

Prolaznici nose toplu odjeću.

T - N

Grof je umro u moru.

T - N

Grofovo dijete također je poginulo u moru.

T - N

Hrvatski turizam počeo je u Opatiji.

T - N

GRAMATIKA PONOVIMO

LOKATIV

O kome/čemu razgovaraju?

Gdje provode vikend?

Kada se grof utopio?

PRIMJERI Nećemo razgovarati o tome.

TEMA

Oni provode vikend u Istri.

MJESTO

Grof se utopio u 19. (devetnaestom) stoljeću.

VRIJEME

RAZGOVOR

Sandra i Tom su oduševljeni Opatijom. Kupili su razglednice. Napisat će ih i poslati. Prvo pišu prijateljima.

• Šaljete li razglednice?

• Volite li pisati razglednice?

Gdje su Sandra i Tom?

Oni su u *sunčanoj* Opatiji.

U kakvoj Opatiji?

U sunčanoj.

Oni su u *sunčanom* gradu.

U kakovm gradu?

U sunčanom.

Oni su na *sunčanom* šetalištu.

Na kakovm šetalištu?

Na sunčanom.

Gdje ljudi žive?

Ljudi žive u *lijepim* zemljama.

U kakvim zemljama?

U lijepim.

Ljudi žive u *lijepim* gradovima.

U kakvim gradovima?

U lijepim.

Ljudi žive u *lijepim* selima.

U kakvim selima?

U lijepim.

LOKATIV PRIDJEVA, POSVOJNIH ZAMJENICA I POKAZNIH ZAMJENICA

GRAMATIKA

PRIMJERI Ljudi žive u *lijepim* gradovima.

Razgovaramo o *mojem* mladiću.

Pitali smo *svoje* studente što misle o tom problemu.

	<i>jd</i>	<i>mn</i>
<i>mr</i>	-om/-em	-im
<i>sr</i>	-om/-em	-im
<i>žr</i>	-oj	-im

*Nastavak *-em* dolazi nakon palatala: č, č, dž, đ, j, lj, nj, š, ž, št, žd (r, c).

LOKATIV POKAZNIH ZAMJENICA

PRIMJERI Možemo uživati u *ovom* sunčanom vremenu.

Vidi *ovu* ljepotu!

	<i>jd</i>	<i>mn</i>
<i>mr</i>	ovom, tom, onom	ovim, tim, onim
<i>sr</i>	ovom, tom, onom	ovim, tim, onim
<i>žr</i>	ovoj, toj, onoj	ovim tim, onim

IDE MO LI NA KAVU?

Nitko ne sumnja da je čovjek društveno biće. Dokaz za to je i poziv: „Idemo li na kavu?“ Ovu rečenicu čujemo na poslu, u školi, na ulici... Svugdje. *Kava* ne znači samo piće koje često šteti zdravlju i kvari san – crna kava, bijela kava, kava sa šlagom, kava s mlijekom... *Kava* znači razgovor, druženje, prijateljstvo. Šalica kave traje koliko i razgovor. Uz kavu ljudi otvaraju srce, sklapaju nove poslove, traže utjehu i prijateljstvo, otkrivaju ljubav. Šalica kave čuje mnogo priča. Šteta što ona ne može govoriti! Ljudi razgovaraju o lijepim i ružnim uspomenama, o starim i novim ljubavima, o velikim i malim problemima, o neočekivanoj sreći, o propalim planovima... Političari uz kavu razgovaraju o važnim pitanjima, tinejdžeri o filmskim zvijezdama i popularnim pjevačima, roditelji o djeci, a studenti o teškim ispitima. Ljudi piju kavu s prijateljima, poznanicima i kolegama u malom kafiću ili u elegantnoj kavani, u velikom restoranu ili maloj kuhinji u vlastitom stanu. Kavu smo nekad kuhalili u starinskoj džezvi, a sad je kuhamo u modernom aparatu. Ali razgovori uz kavu ostali su isti: povjerljivi i prijateljski.

RAZGOVOR

- Piju li ljudi u vašoj zemlji kavu?
- Kakvu kavu volite?
- Gdje pijete kavu? S kim?
- O čemu i o kome razgovarate uz kavu?

Razgovarajte – zamislite da ste...

- a) na kavi s prijateljem iz škole kojeg niste jako dugo vidjeli
- b) na kavi s prijateljem/prijateljicom koji/koja ima ljubavne probleme
- c) na kavi s prijateljicom nakon kupovine
- d) na kavi s prijateljem nakon nogometne utakmice

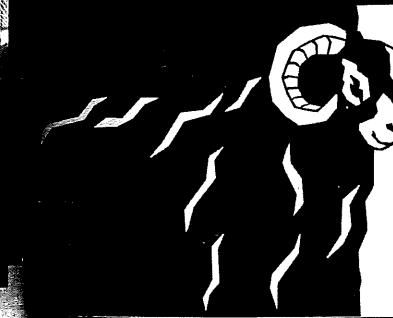
Crno na bijatom

Kolokacije i frazemi s riječima crn i bijel

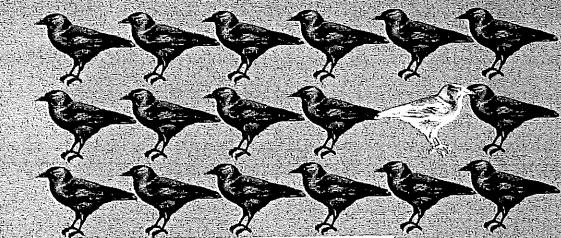

CRN: crna kava, crno vino, crno grožđe,
crni kruh, crna udovica, crni
rižoto, crni čaj, crni papar...

BIJEL: bijela kava, bijelo vino, bijelo
grožđe, bijeli kruh, bijeli luk, bijela
riba, bijelo meso, bijeli papar...

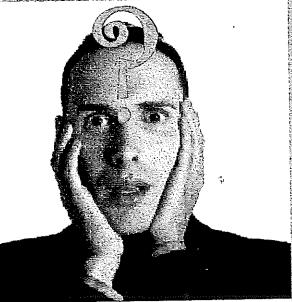
crna ovca

bijela vrana

raditi na crno

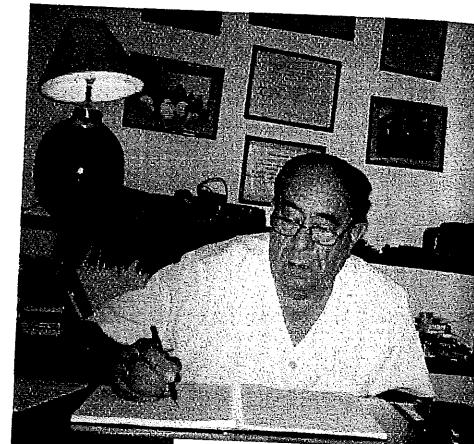

bijelo gledati

KOD PSIHIJATRA

- Psihijatar: O čemu danas želite razgovarati?
 Tvrko: O poslu.
 Psihijatar: O vašem poslu ili o vašem šefu?
 Tvrko: O šefu... ne, ne, o poslu. Sada više nisam siguran.
 Psihijatar: Zadnji smo put razgovarali o vašoj ženi, prije toga o vašoj punici, prije toga o vašem djetetu, pa o vašim susjedima.
 Tvrko: Da, da, da. S njima je sad sve u redu. Sada je problem u mojojem šefu.
 Psihijatar: Slušam.
 Tvrko: On me mrzi.
 Psihijatar: Kako to mislite?

Nastavite dijalog!

- Tvrko:...
 Psihijatar: ...
 Tvrko:...
 Psihijatar: ...
 Tvrko:...
 Psihijatar: ...

RAZGOVOR

- S kim razgovarate o svojim problemima?
- Kakve probleme ljudi mogu imati u životu?
- Kako vi rješavate probleme u životu?
- Ako radite, kakav je vaš odnos sa šefom?
- Kakvi su odnosi na poslu?
- Znate li što je to mobing?

LOKATIV LČNIH ZAMJENICA

PONOVIMO GRAMATIKU

PRIMJER Razgovarali smo o tebi.

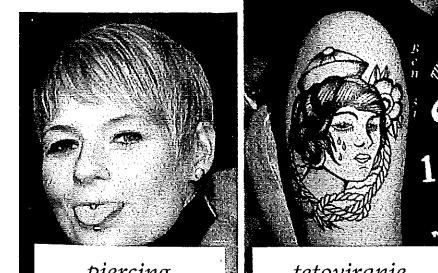
N	L	N	L
ja	→ o meni	mi	→ o nama
ti	→ o tebi	vi	→ o vama
on, ono	→ o njemu	oni, one, ona	→ o njima
ona	→ o njoj		

IZRAŽAVANJE MIŠLJENJA

- Po meni...
 Za mene...
 Smatram da ...
 Siguran/sigurna sam da...
- Gotovo sam siguran...
 Vjerujem da...
 Mislim da...
 Čini mi se da...

RAZGOVOR

- Izrazite svoj stav, odnosno svoje mišljenje. Što mislite o...?

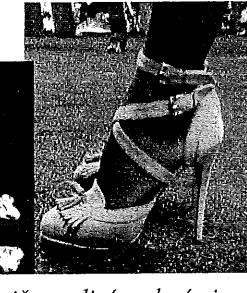
tetoviranje

bungie jumping

ekstremni sportovi

krzneni kaputi

ekscentrična odjeća, obuća i nakit

HRVATSKOJ

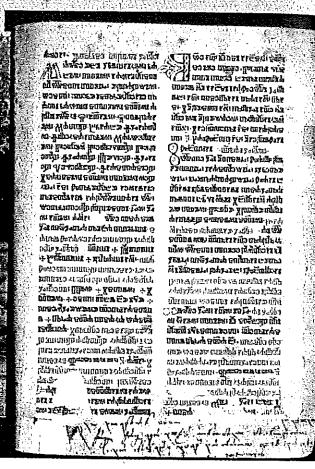
Istra je najzapadnija regija Republike Hrvatske i najveći hrvatski poluotok. Ima oko 200 000 stanovnika. Najveći grad je Pula, a administrativno središte je Pazin. Ljudi se bave turizmom, ekološkom poljoprivredom, vinogradarstvom, industrijom i drugim. Istra ima bogatu i dugu povijest te mnogo antičkih i glagoljičkih spomenika.

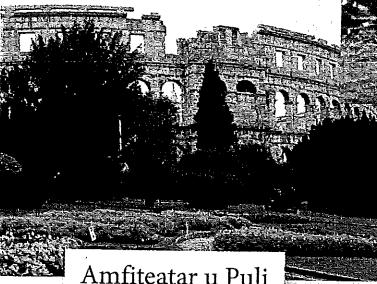
Istarska nošnja

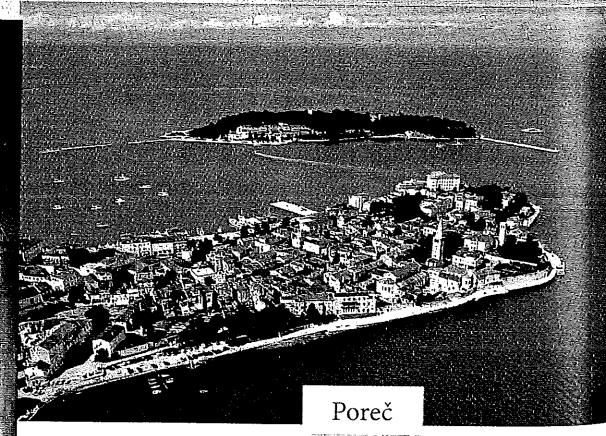
Boškarin, autohtono istarsko govedo

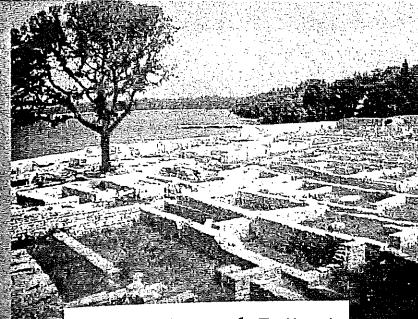
Misal po zakonu rimskoga dvora – prva hrvatska tiskana knjiga (na glagoljici, 1483.)

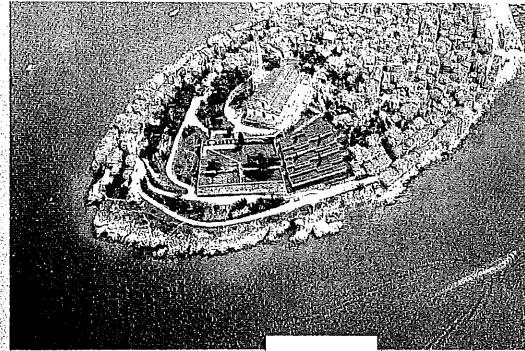
Amfiteatar u Puli

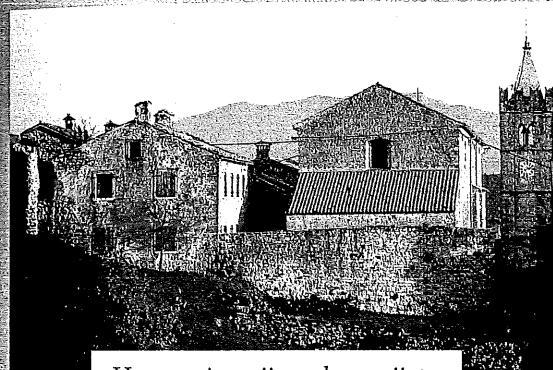
Poreč

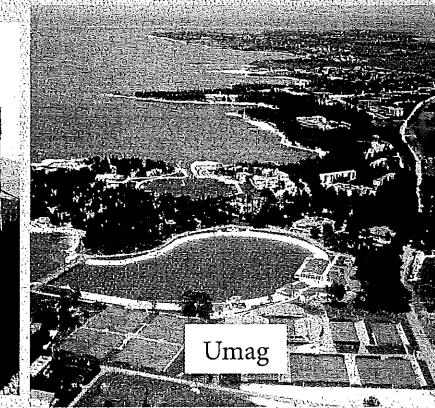
Nacionalni park Brijuni

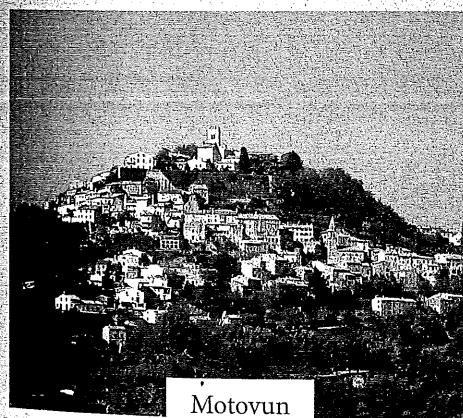
Rovinj

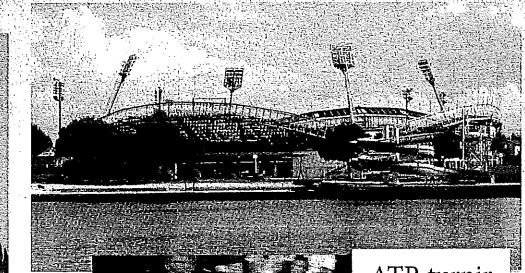
Hum, najmanji grad na svijetu

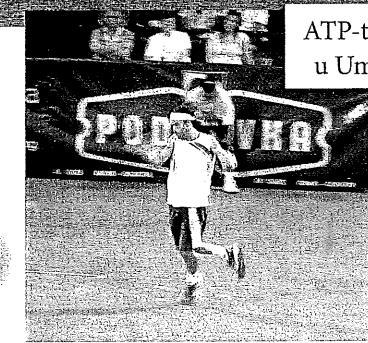
Umag

Motovun

ATP-turnir u Umagu

Poreč, Eufrazijeva bazilika

- Jeste li posjetili ovu hrvatsku regiju?
- Gdje ste bili i što ste vidjeli?